

L'Andorra globalitzada vers el mercat europeu

Pere BARÓ i ROCAMONDE

Andorra no deixa de ser per a molts i moltes de nosaltres un petit oasi on les tradicions i l'arrelament a la nostra història i territori són molt forts. Malgrat aquest bonic sentiment de pertinença això no significa que visquem d'esquena al món i formem part, com tots els països desenvolupats, d'una realitat econòmica, social i política, la qual no podem ignorar. Som *víctimes* o *beneficiaris* (depèn de la perspectiva de cadascú) de la globalització.

Així doncs –i malgrat que Andorra ja té avui en dia mecanismes per no quedar apartada de la realitat mundial (a gran escala) i europea (a més petita)– molts pensem que la realitat de fa trenta-quatre anys, quan es va signar l'Acord d'unió duanera l'any 1990, no és la realitat d'avui en dia i que la millor manera de no ser víctimes de la globalització i del seu ritme és amb un altre encaix amb Europa, que no pot ser un altre que l'Acord d'Associació.

En primer lloc, pel que fa al terme *globalització*, la *Gran Enciclopèdia Catalana* el defineix com a "Sèrie complexa de processos que es produeixen simultàniament en l'àmbit econòmic, polític, tecnològic, cultural i ecològic i que abasten la major part de les regions del planeta". Pel que fa a *acord d'associació*, el *Diccionari de Relacions Internacionals* el detalla com a "Acord de cooperació signat entre la Unió Europea i estats tercers, organitzacions internacionals o grups d'estats constituïts en associació, que genera drets i obligacions recíprocs i té l'objectiu d'establir i desenvolupar vincles polítics, comercials i socioculturals o de col·laborar en matèria de seguretat". Finalment, la Unió Europea hi és precisada com a "Organització supraestatal que cerca la integració

del continent europeu en els àmbits econòmic, polític i jurídic.” (Enciclopèdia.cat).

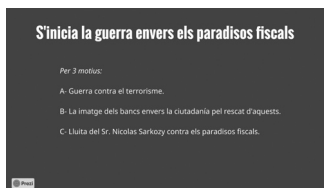
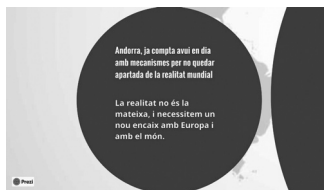
Una vegada tenim la ponència plenament contextualitzada, la ponència se centrarà en primer lloc en el que vol dir la globalització i més especialment, per al Principat, per detectar el moment del canvi a Andorra, cosa que ens portarà en darrer lloc a reflexionar sobre l'encaix d'Andorra amb Europa en un futur molt més que proper.

Malgrat que Andorra té un *statu quo* diferent –amb un acord duaner que ens permet mantenir les nostres fronteres–, no podem escapar de la globalització –i menys de l'econòmica–, tenint en compte tots els avenços que existeixen avui en dia –sobretot en tecnologia i telecomunicacions–, els quals provoquen que hi hagi proteccionisme en alguns sectors. I que els països –on Andorra també està inclosa– hagin de reduir gradualment les seves barreres comercials i s'obrin els comptes corrents i de capital. La inversió estrangera n'és un dels exemples més clars.

Per a Andorra, el moment del canvi va arribar amb la crisi de les *subprimes* (any 2008), la qual permet demostrar que és un país obert, tot i el tradicional proteccionisme que existeix històricament. Una Andorra que veu com tots els seus sectors pateixen, excepte un: el bancari, que es troba en un moment de superàvit constant. Es tracta d'una situació excepcional, que mostra l'estratègia econòmica del Principat anterior a l'any 2008. Aquesta, però, canvia i obliga també als bancs a *globalitzar-se*. Diversos són els motius d'aquesta liberalització bancària, però tots amb el mateix denominador comú: la guerra contra els paradisos fiscals.

En aquell moment Andorra, per interès de la seva economia, formava part de la llista de paradisos fiscals de l'Organització de Cooperació i Desenvolupament Econòmic (OCDE). Una situació que canviarà després de l'any 2008, obligada per diversos escenaris contraris als paradisos fiscals.

En primer lloc, per la guerra contra el terrorisme, que servia per blanquejar els diners amb els quals posteriorment es cometien els atacs. En segon, una crisi econòmica de gran importància que obliga els estats europeus a rescatar bancs per salvar les economies nacionals, fet que crea una animadversió envers la gent que evadeix impostos i els paradisos fiscals. I finalment, i personalment penso que allò més important, la lluita de l'aleshores president de la República Francesa i Copríncep d'Andorra, el Sr. Nicolas Sarkozy, envers aquests paradisos fiscals, que posa Andorra contra les cordes i l'obliga –pel bé del seu règim polític nacional i internacional– que, després d'any de treball de diferents governs i ministres d'Economia, s'alineiï l'any 2018

a la normativa i surti definitivament de la llista de paradisos fiscals. Un pas més de la integració d'Andorra a l'economia mundial i, de retruc, a la globalització.

Andorra es troba, doncs, amb un model econòmic esgotat i que l'obliga a reinventar-se per continuar endavant. És amb aquesta lògica que el nostre país s'obre a una nova etapa econòmica, centrada en la digitalització, àmbit sobre el qual ara busquem ser un referent a Europa i al món.

La globalització no entén ni de fronteres ni de països. A més de ser-ne conscients, si volem obrir-nos a la diversificació econòmica hem de tenir un marc regulador. És en aquest sentit que Andorra ha de poder jugar amb les mateixes regles, fet que li permetrà ser més competitiu i alhora estar més protegit. És aquí on entra en joc el mercat únic europeu i l'acord d'associació.

L'aleshores ministre d'Afers Exteriors, Juli Minoves, deia el següent en la presentació de la publicació *Els acords polítics amb Europa 2001-2005*: "El camí d'apropament d'Andorra envers la UE no s'atura amb aquests acords, o amb els acords econòmics que s'han conclòs o es negocien en paral·lel. En una UE cada cop més gran i, esperem, més unida, els Petits Estats, sobre la base de la declaració 11 d'origen Andorrà, han de saber trobar el seu lloc mantenint llur identitat i prosperitat. Andorra està interessada particularment a obrir noves vies als seus ciutadans tant per treballar i viure a tots els estats de la UE, com per prestar serveis d'alt valor afegit amb més facilitats i sense recàrrecs onerosos".

Així, i amb la intenció de sintetitzar les paraules del Sr. Minoves, els acords que ja tenim adoptats i que ningú no ens en pot assegurar el seguiment en el temps, són només eines per poder estar en condicions –més o menys– d'igualtat amb el gran estat europeu, anomenat Unió Europea. Un apropament amb un acord d'associació ens permetria tenir més seguretat i estabilitat, així com un suport necessari en cas de situacions greus, com per exemple ha succeït amb la covid-19.

Això no vol dir, lluny del que pensen alguns dels defensors del no a l'acord d'associació, que Andorra pateixi una pèrdua de sobirania, sinó que simplement és un refugi de protecció en aquest món globalitzat. La interdependència econòmica, espina dorsal de la globalització, és el cor de la nostra economia. La vinculació d'Andorra a Europa –amb l'aplicació de l'Acord comercial amb la Comunitat Econòmica Europea– és un fet irreversible que comporta que, si no juguem en el mateix terreny, la nostra supervivència sigui molt perillosa. Competència respecte als drets de prioritat, llibertat d'empresa, recerca de beneficis, són algunes de les normes que regulen el mercat únic europeu i que a Andorra ja són normes constitucionals. Amb la diferència que a Europa són equilibrades i compensades per d'altres que per als progressistes són essencials sobre el model de país que volem, com són aquelles normes que fan referència a drets socials, a la negociació col·lectiva, a la igualtat en l'accés als serveis públics, a la solidaritat i a la cultura.

Andorra, com en el nostre entorn, ha d'encarar problemàtiques complexes i diverses com la

preservació de la qualitat de vida, la del territori i dels recursos naturals, la sostenibilitat –tant econòmica com social–, el control dels riscos naturals i/o l'accés a les noves tecnologies. És ben sabut que Andorra, tota sola, trigaria molt més temps a posar en pràctica tota la legislació en aquests àmbits i que tenim l'oportunitat de formar part d'un model concret, fiable i amb experiència, que reduiria els terminis en aquests aspectes, els quals són el desafiament de la política actual i amb l'oportunitat també de mantenir característiques pròpies.

En contrapartida, el no a l'acord d'associació, més enllà de crear-nos un escenari incert, ens deixa amb un desavantatge en la globalització com, per exemple, la manca d'experiència en els aspectes mencionats anteriorment, fet que pot perjudicar tots els sectors, siguin econòmics siguin socials, i que en uns anys podria convertir-se en un dany irreversible.

Així doncs, i com a conclusió, més enllà de resumir tecnicismes, m'agradaria donar el meu punt de vista sobre l'Andorra globalitzada que coneixem avui en dia i com l'acord d'associació amb la Unió Europea ens pot beneficiar. No amagaré que faig aquesta ponència des de la ferma convicció personal i política. El Partit Socialdemòcrata, que actualment presideixo i represento. Fa vint anys que en parla i el defensa. L'acord ha de ser el pal de paller del futur del nostre país. I no ho dic com a expert, que no en soc, sinó com a ciutadà que ha mirat de trobar tota la informació, de llegir i d'escollar aquells que sí que són experts i saben sobre el tema, aquells que ens han precedit en el món social i polític i que gairebé tots –amb diferents arguments i visions– arriben a la conclusió que el futur d'Andorra ha de passar per aquest acord. Penso que el fet que tots els caps de Govern, indiferentment del seu color polític o ideologia, manifestin que l'acord és i ha de ser el present i futur és perquè hi veuen quelcom de positiu.

És cert. L'acord tindrà aspectes negatius, però com els té la globalització actual i a la qual ens hem hagut d'adaptar i hem sobreviscut. Imagineu, doncs, seguir en aquest món globalitzat de la mà d'un actor econòmic i social tan important com ho és la Unió Europea, i no com a adherits, sinó com associats.

Des de la meua convicció personal com a ciutadà, si volem seguir sent competitius, i si realment volem una Andorra on l'estat del benestar i la igualtat siguin el pal de paller, l'acord d'associació n'ha de ser –almenys per als socialdemòcrates– el garant.

Pere Baró i Rocamonde,
Conseller general, vicepresident de
la Comissió Legislativa d'Economia i
membre de la Comissió Legislativa de Política Exterior